

Stefan Sakowski - setna rocznica urodzin

Category: Historia,historyczne,Mieszkańcy,NEWS

written by Marek | 17 lutego 2021

RELACJA NIEMIECKICH DOKUMENTALISTÓW:

„16 kwietnia 1945 – rozpoczęła się walka

Plan działań 1 Frontu Ukraińskiego pod dowództwem marszałka Konjewa w bitwie o Berlin przewidywał boczny atak na południe od Puszczy Mużakowskiej do centrum Rothenburga. Pomiędzy ciągami głównymi a bocznymi miał pozostać wolny korytarz o szerokości około 15 kilometrów, który był tylko słabo obsadzony przez siły polskie i miał więcej za zadanie wiązania wojsk wroga. Nie planowano zatem ataku na Nysę w prostym kierunku zachodnim na Weißwasser.

Oddział ten miał prowadzić 2 Armia Polska, działająca na południe od 5 Armii Gwardii. Na noc przed rozpoczęciem ataku rosyjskie dywizje przeprowadziły gwałtowny rekonesans z siłami wzmocnionej kompanii karabinowej, gdzie jest bardzo prawdopodobne, że celem był również Weißwasser.„

to początek relacji (tłumaczenie google)

dalsza część relacji: „...**Nach Tschernitz geflüchtet**

Die Muskauer, die schon Ende Februar nach Tschernitz flüchteten, merkten auch, dass der Angriff unmittelbar bevorstehen musste, da bereits zwei Tage

zuvor die ersten russischen Granaten in der Stadt und der Umgebung einschlugen. Sie verließen Tschernitz in Richtung Wolfshain. Am 15. April, es war Sonntag, der Tag vor dem Angriff.

In Weißwassers Kirchen fand der letzte Gottesdienst statt. Ein Unteroffizier einer Landesschützeneinheit bot sich für ein paar Teilnehmer an, die Orgel zu spielen. Am Nachmittag fuhr Vikarin Oehlke von der evangelischen Kirche nach Kromlau, um hier noch einige Kinder zu konfirmieren. In der Nacht wurde Kromlau vollständig geräumt.

An der Neiße jedoch herrschte auf russischer Seite Ruhe, Ruhe vor dem Sturm. Das Motorengeräusch war verstummt, die letzte Nacht brach an. Die Soldaten standen an Lagerfeuern, aßen, tranken, rauchten und unterhielten sich – für viele das letzte Mal. Es wurde Mitternacht, die Feuer waren kleiner geworden und Stille herrschte über der Neiße.

Für die eilig umgruppierten deutschen Einheiten war die Nacht kurz, sie mussten sich schnell eingraben und für die Verteidigung vorbereiten, der Angriff stand kurz bevor. Auch gaben russische Gefangene den Angriffsbeginn für den 16. April an.

Am frühen Morgen lag leichter Nebel über der Neiße bei Muskau. Gespannte Ruhe herrschte auf beiden Seiten der Front. Plötzlich zerriss eine Raketensalve russischer Werfer die unheimliche Stille. Es war 4.15 Uhr Ortszeit, als das Signal zum Beginn der Offensive der 1. Ukrainischen Front unter Marschall Konjew zum Kampf um Berlin gegeben wurde.

Nach 40 Minuten Artillerie- und Luftwaffenvorbereitung auf die deutschen Stellungen entlang der Neiße begann der Auftakt zur letzten großen Schlacht in diesem Krieg. Mit Angriffsbeginn verlagerten die russischen Artilleristen ihr Feuer tiefer auf die deutschen Stellungen, um den nun folgenden Schützen und Panzern den Weg freizumachen.

Abschnittsweise erfolgten jetzt auch Angriffe der russischen Luftstreitkräfte auf die südliche Flanke ihres Hauptstoßes. Unter diesem Schutz und dem künstlich vernebelten Neißeabschnitt überquerten Infanteristen mit Booten den Fluss und warfen die Deutschen aus ihren Stellungen. Anschließend errichteten russische Pioniertruppen Pontonbrücken, über die Panzer und andere schwere Technik rollten.“

Pełna treść relacji w następnych publikacjach na naszej stronie w dziale [„historia”](#).

17 lutego 1921 roku w Czarnowcu (obecnie numer domu 4) urodził się

Stefan Sakowski.

Fotografia na białym tle Wymiar 4 cm X 5 cm Pieczęć okrągła drużyny przez dolny róg fotografii. <i>Sakowski</i> (podpis właściciela książeczki) 2	Zaświadczenie ważne do dnia 31 grudnia 19³⁹ r. Nazwisko <i>Sakowski</i> Imię <i>Stefan</i> urodzony dnia <i>17</i> mies. <i>lutego</i> roku <i>1921</i> jest harcerzem. Wstąpił do Związku Harcerstwa Pol- skiego*) dnia <i>17</i> mies. <i>marcia</i> roku <i>1938</i>. Złożył przyrzeczenie harcerskie dn. <i>2 lipca</i> 19³⁹ r. na ręce <i>phm. C. Zagordina</i> otrzymał krzyż harcerski L. <i>618</i>. Seria <i>CH 271</i> (pieczęć okrągła) Komendant Chorągwi Harcerzy <i>Województwa</i> dn. <i>15 VII</i> 19³⁹ r. (miejscowość) *) Wpisać datę wstąpienia do drużyny zuchów (jeśli był zuchem). Kolekcja M/M KARCZEWSKY 2021
--	---

Legitymacja harcerska z 1939r.

Stefan Sakowski jako uczeń uczęszczał do rzekuńskich i ostrołęckich szkół. Przed Drugą Wojną Światową uczęszczał do Gimnazjum i Liceum w budynku przy obecnej ulicy Traugutta w Ostrołęce (I Liceum Ogólnokształcące).

DYŻURNI.

Dawidowiec	Gebel	27-III-39r. 3-IV-39r.
Kusińcew	Leoukiewicz	3-IV-39r. 10-IV-39r.
Czoumowski	Sadłowski	10-IV-39r. 17-V-39r.
Sakowski	Kalęski	17-IV-39r. 24-IV-39r.
Wasilewski	Chutowski	24-IV-39r. 1-V-39r.
Wójciki	Balcerkiewicz	1-V-39r. 8-V-39r.
Musaczykówna	Potragowska J.	8-V-39r. 15-V-39r.
Potragowska W.	Samiańska	15-V-39r. 22-V-39r.
Kroćkiewiczówna	Wolosińska	22-V-39r. 29-V-39r.
Lysiauwówna	Bernauówna	29-V-39r. 5-VI-39r.
Borkowska	Boróńko	5-VI-39r. 12-VI-39r.
Cybulska	Giernatowska	12-VI-39r. 19-VI-39r.

Kolekcja M/M KARCZEWSKY 2021

Kartka z zeszytu szkolnego Stefana Sakowskiego - wykaz dyżurnych w roku szkolnym 1939.

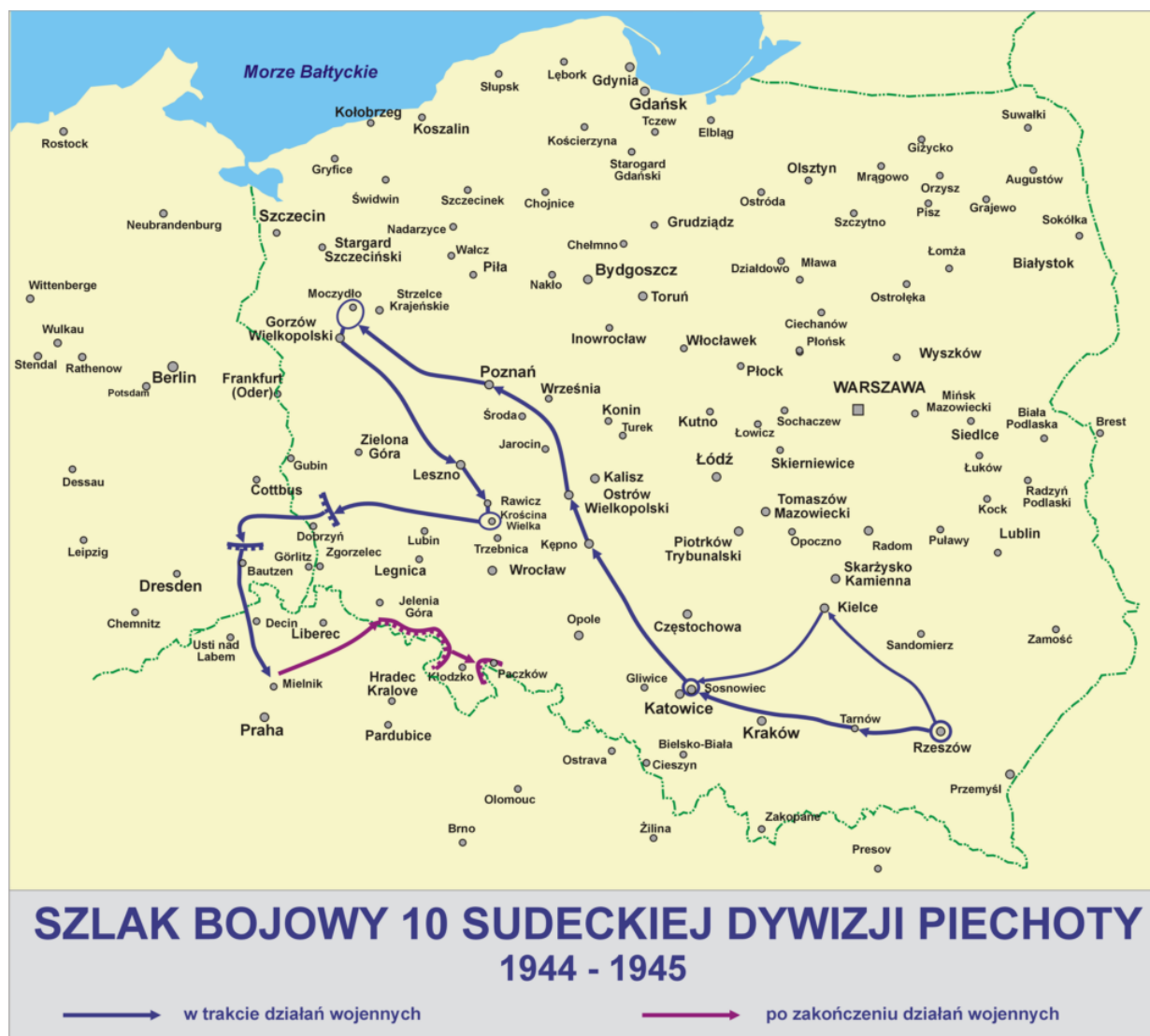

Zdjęcie wykonane do legitymacji szkolnej.

W 1944 roku zaciągnął się do Szkoły Wojskowej i później w Rzeszowie trafił w szeregi formowanej Dywizji Piechoty.

10. Dywizja Piechoty zwana „Sudecką” została sformowana w końcu 1944 roku w Rzeszowie i do końca wojny działała pod dowództwem 2. Armii

Wojska Polskiego.

Szlak Bojowy 10 Sudeckiej Dywizji Piechoty 1945r. FOTO: wikipedia

Stefan Henryk Sakowski w wieku 24 lat poległ w walkach z Niemieckim najeźdźcą dnia 18 kwietnia 1945r. Podczas operacji łużyckiej w trakcie forsowania rzeki Nysa.

Ppor. Stefan Sakowski zginął w lasach Muskauer Forst nad Szprewą w rejonie Nelkenberg i Spreefurt (Niemcy).

Z późniejszych opowieści, tych którzy przeżyli, wszedł na minę przeciwpiechotną, stracił obie nogi i wykrwawił się na śmierć.

Grób Stefana Sakowskiego z 1960 roku – Zgorzelec.

Grób Stefana Sakowskiego na cmentarzu żołnierzy Wojska Polskiego w Zgorzelcu. 2014.05.14

Pochowany w sektorze 1c, rząd 5, kwatera/grób nr 1953 na cmentarzu żołnierzy Wojska Polskiego w Zgorzelcu wśród 3392 żołnierzy - niektóre źródła mówią o 3420 pochowanych żołnierzach.

W roku 1946 Uchwałą Prezydium Rady Narodowej został odznaczony
„BRĄZOWYM MEDALEM ZASŁUŻONYM NA POLU CHWAŁY”

źródło: „M.P.47.29.247, UCHWAŁA PREZYDIUM KRAJOWEJ RADY NARODOWEJ z dnia 18 września 1946 r.

Prezydium Krajowej Rady Narodowej na posiedzeniu w dniu 17 września 1946 r. uchwała odznaczyć następujących obywateli:... 37. Sakowski Stefan,...”

STEFAN SAKOWSKI

ur. 17.02.1921r. Poległ dn. 18.04.1945r.

Podporucznik 29 Pułku Piechoty, 10 Sudeckiej Dywizji Piechoty urodzony i wychowany w Czarnowcu, gmina Rzekuń, powiat ostrołęcki. Syn Anastazji i Bolesława Sakowskich.

To tylko krótka zajawka opowieść o podporuczniku z Czarnowca.

Więcej materiałów, zdjęć oraz materiał z odsłonięcia tablicy pamiątkowej nastąpi dnia 18 kwietnia 2021r. w rocznicę śmierci podporucznika.

Materiały historyczne gromadzone są przez mieszkańców Czarnowca – będziemy o tym pisać niebawem, a kompletny opis o podporuczniku znajdzie się na stałe tu: [HISTORIA](#).

CIEKAWOSTKA!

Dziś udaję się do żyjącej jeszcze sąsiadki Stefana Sakowskiego zza płota, Pani Zofii Sikorskiej z domu Kozłowskiej, która była Jego przyjaciółką!

Chcę przekazać materiały, które dotychczas zgromadziłem.

Dowiemy się zatem czy Pani Zofia pamięta jeszcze Stefana.

Marek Karczewski

17.02.2021r. (środa)

Z niewielu faktów, które pamięta jeszcze Pani Zofia:

” Stefek chodził do Szkoły Podstawowej w Rzekuniu, ja chodziłam do szkoły na stację, bo ojciec był kolejarzem i tam byłam wożona – najczęściej rowerem, bądź chodziło się pieszo.

Później Stefan poszedł do szkoły średniej do Ostrołęki. W wakacje znajdowaliśmy czas oby jechać razem na wycieczki rowerowe. Gdy wybuchła wojna pamiętam jak „ruskie” zabierali Stefka do Szkoły Oficerskiej w Komorowie koło Ostrowi Mazowieckiej.

Nie mogłam z Nim pojechać, bo ruskie mówili, że mnie zastrzelą. Nie mogłam Go również odwiedzać w jednostce wojskowej, bo tego nie chciała Jego matka (Anastazja Sakowska).

Spotykałam się ze Stefkiem przez dwa lata ale matka wolała aby Jego małżonką była Honorka Wróblewska z Kamianki, która później mieszkała we dworze u [Wyszomirskich](#). Żadna z nas nigdy nie została Jego żoną.

Matka Stefana bardzo chciała aby zaciągnął się do wojska i bronił Polski przed Niemieckim najeźdźcą. Jednocześnie bardzo chciała aby nie spotykał się ze mną i nie został moim mężem. Pojechał do Rzeszowa i już nie wrócił.

Miałam również kilka snów, w których Stefek mówił do mnie, że On wszystko widzi i wie co się u nas dzieje.

Posiadam do dziś zdjęcia ze Stefkiem i bardzo szanuję swojego męża Mariana Sikorskiego, że nigdy tych zdjęć nie zniszczył, leżą nadal w pudełeczku i przypominają mi moją młodość.”

Spisał Marek Karczewski